

ALBINA

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deve

Nr. 974

Anul 69
Seria II
26 august
1966
8 pagini
25 bani

Revistă săptăminală a Asezămintelor culturale

Demonstrează loialtă, muncitori, țărani, intelectuali. Din
piepturile tuturor răsună dragoste și recunoștință față de partid
Foto: Mihai POPESCU

Profil

A DOUA PASIUNE A PREȘEDINTELUI

Cînd a urcat a treia oară pe scenă, ca să dirijeze taraful reunit al raionului, părea mai concentrat și iată lui trăda o oarecare emoție. Era pentru prima dată cînd i se încredința o asemenea sarcină. Ne aflăm la o repetiție generală cu public. Pe o scenă, în aer liber, pe malul Arancăi, se perindau cele mai bune formații din raionul Sînnicolaul-Mare. Peste cîteva zile, ei aveau să se confrunte cu cei din raionul Arad în cadrul unui concurs regional. Și pentru a conduce acest taraf format din muzicanți din Lovrin și Pesac, din Comlosul Mare și din alte localități, l-au ales tocmai pe el, pe dirijorul din Satchinez.

În aceeași seară sub „bagheta” lui au cîntat și corul și taraful din Satchinez obținînd aplauzele publicului și „viza” pentru a participa la concurs. Sub mina lui ajunseră ambele formații fruntașe pe raion. De la prima repetiție a corului care s-a petrecut cu un deceniu în urmă și pînă în prezent, cînd s-a transformat într-un ansamblu folcloric (unicul din raion), Vasile Iutchin a stat neîntrerupt în fruntea formației, a dirijat corul și taraful, a insuflat interpretelor dragostea pentru muzică și cînt, i-a condus pe treptele tot mai înalte ale măiestriei.

Cu ani în urmă, cînd sătenii din comună s-au adunat să cînte în cor sau în taraf pen-

tru prima oară, Vasile Iutchin era brigadier în cooperativa agricolă de producție din comună. Avem în grijă vreo 300 de ha, iar brigada număra circa 200 de oameni. Azi e președintele cooperativei, al unei cooperative mari cu peste 3000 de hectare și cu un venit care pînă la sfîrșitul anului acesta va atinge suma de circa 9 milioane de lei. El conduce acum cu aceeași pasiune și dăruire și ansamblul folcloric din comună. De două ori pe săptămînă, seara după lucru, e prezent la căminul cultural și la ora fixată dă semnalul de începere a repetițiilor. În fiecare luni repetă cu taraful, iar marți cu formația corală. Oamenii din ansamblu nu-și aduc aminte ca vreodată să fi fost aminată o repetiție din cauza dirijorului.

De aproape 30 de ani, omul acesta dăruiește muzicii o bună parte din timpul său liber. Cînd îl auzi cîntînd la vioară ai impresia că melodia, cîntecul pe care îl interpretează emană nu din instrument ci din inima, din adîncul sufletului său. Iar cînd îl vezi dirijînd, gesturile și mișcărilor lui trădează o dăruire totală, efortul concentrat de a scoate din vocile și instrumentele altor cîntăreți cel mai frumos cîntec.

Era într-o zi de februarie a anului 1937. N-avea nici zece ani atunci. O zi cu ger cumplit și dascălul din sat l-a zărit sub fereastra sa ascultînd-

du-l cum cînta la vioară. L-a chemat înăuntru, a stat de vorbă cu el și de atunci a început Vasile Iutchin să învețe să cînte la vioară. Apoi, au venit și alți prieteni de-ai lui de joacă să învețe tainele vioarei. A venit cu el și Danciu Dan, și Andrei Dimitrie. Primul este azi brigadier zootehnic, iar al doilea contabilul cooperativei agricole de producție și amîndoi sînt membri în taraful din comună, cîntă sub conducerea președintelui lor.

A învățat mult Vasile Iutchin pînă a ajuns un dirijor bun și apreciat. În biblioteca lui găsești, alături de cărți agricole și de beletristică, nenumărate cărți de muzică, partituri pentru vioară și cor pe care le-a studiat ani de-a rîndul și le studiază și azi cu aceeași pasiune. A învățat mult dar i-a învățat și pe alții. Multora le-a deschis drumul spre înțelegerea frumuseții acestei arte, a ridicat mulți interpreți valoroși din satul său.

L-am întrebat pe Vasile Iutchin cum împacă funcția de președinte cu cea de dirijor. Mi-a vorbit pe larg de legătura dintre aceste două îndeletniciri și cum se întregesc ele; cum oamenii din cor și din taraf și-au lărgit orizontul, au devenit mai frumoși la suflet de cînd sînt în formație și se ocupă de muzică. Mi-a vorbit de Ion Ardeleanu, de Octavian Bereneanu și de mulți coriști care sînt fruntași în cooperativă. A amintit și de șoferul Traian Plapșa, cel mai bun dintre șoferii cooperativei care toată ziua „trage la volan” iar seara la repetiție e tot atît de punctul și exigent ca la muncă.

E seară și liniște în sat. De la o fereastră se aude pînă departe o melodie plăcută. E un duet de vioară. Cîntă Vasile Iutchin și fiul său.

R. IARAI

CARNET PLOIEȘTEAN

În raionul Rîmnicu-Sărat se extinde inițiativa întrecerii între membrii brigăzilor de producție din cooperativele agricole nu numai la obiective de producție, ci și artistice. În cadrul dialogurilor artistice pe scenă, ce s-au desfășurat anul acesta, s-au întrecut numeroși artiști din cadrul diferitelor brigăzi de producție. În comuna Mărgărești, peste 300 de spectatori au urmărit cu un deosebit interes întrecerile dintre brigăzile nr. 1 și 4 de cîmp. S-au remarcat artiștii amatori Nicolae Dragomir, Ion Pleșea, Eleonora D. Pleșea și Răducanu Crăciunescu.

Ansamblurile folclorice din raioanele Cîmpina, Tîrgoviște, Teleajen și Rîmnicu-Sărat prezintă periodic spectacole închinare frunțașilor. În prezent, ele pregătesc noi programe în cinstea frunțașilor din campania de recoltare.

Sînt nenumărate comune și sate în regiune, unde în fiecare familie există cîte un artist amator. Satul Ogrea din comuna Valea Lungă, cu un număr mic de locuitori, are o formație de dansuri, o brigadă artistică de agitație, un cor și un grup de soliști.

La sate, aria preocupărilor culturale ale oamenilor devine tot mai largă. În ultimul timp, au luat ființă cercuri literare, de artă plastică și artă populară. În comunele Voitin și Aricești-Rahivani, grupuri de țărani cooperatori se strîng după orele de muncă și discută probleme din domeniul literaturii, iar la Tătărani despre tainele picturii.

În comunele Boldu, din raionul Rîmnicu-Sărat și Cărpiniștea din raionul Buzău s-au deschis, cu sprijinul Muzeului regional de artă, expoziții cu lucrări de pictură, sculptură și grafică, realizate de membrii cercurilor de artă plastică din întreprinderi și din sate.

„PROVERBE ROMÂNEȘTI”

Foarte bună ideea, într-o colecție populară, de o mare accesibilitate, și după criteriile științifice, o masivă culegere de proverbe românești. O astfel de antologie — mică enciclopedie a înțelepciunii, omeniei și artei inzebratului nostru popor — care interesează în gradul cel mai înalt și pe specialiștii din multe domenii ale muncii intelectuale, se adresează, în primul rînd, publicului larg. E o carte care nu se citește dintr-o dată de la un capăt la altul, ci una pe care o păstrezi totdeauna la îndemînă, fiindcă simți mereu nevoia să revii asupra-i pentru a afla sprijin, îndrumare, sfat în cele mai felurite împrejurări ale vieții. Un fel de carte de căpătîi, și, ca atare, menită, cu siguranță, unei frumoase cariere.

Culegerea alcătuită de George Muntean (care e și autorul prefeței — un informat, competent și pătrunzător studiu sintetic despre proverbe —, al glosarului și al indicelui tematic, deosebit de util la o astfel de lucrare) invită la meditație în multiple direcții. Pe marginea acestei cărți s-ar putea face multe și foarte interesante considerații despre caracteristicile gândirii, afectivității și capacității artistice a poporului nostru, despre viziunea sa specifică asupra lumii, despre trăsăturile umorului românesc, ale ironiei românești. Căci foarte multe dintre proverbele aflate în această antologie nu constituie numai un neprețuit tezaur de înțelepciune, ci și adevărate giuvaeruri literare.

În rîndurile ce urmează ne propunem să arătăm însă cum oglindesc proverbele și zicătorile — care sînt rodul unei îndelungi experiențe colective — relațiile sociale în orînduirile bazate pe exploatarea omului de către om, raporturile dintre indivizii aparținînd unor clase sociale antagoniste, instituțiile feudale și burgheze și, în genere, situația omului muncitor și drept, viețuind într-o astfel de societate.

Multe, foarte multe proverbe și zicători românești

exprimă revolta maselor împotriva claselor exploatare și a împilatorilor, condamnă definitiv și necruțător fărădelegile ce însoțesc inevitabil vechile orînduiri. „Cei mari — glăsuiește un proverb — picerile și le șterg”, „Avea bogatului, mîncă bucată ca săracului”, „Țăranul paște vaca și arendașul o mulge”, „Vechiul ca omida, pe ce pune istovește” sînt tot atîtea caracterizări exacte și hotărîte proteste împotriva exploataării.

Proverbele scot, de asemenea, în evidență, atotputernicia banului, a aurului în societatea burgheză („Banii invie morții”, „Auri deschide raiul”, „Banul deschide ușile fără chei”, „Banul își cîștigă prietenii”), și, totodată, modul cum banul îl instrăinează pe om de esența lui, distruge toate simțămîntele frumoase: „Sărăcia intră pe ușa și dragostea iese pe fereastră”.

Unui susținut tir critic le sînt supuse justiția claselor exploatare, clerul, toate instituțiile statului burghez, birocrăția ca și demagogia politicienilor: „Dreptatea umblă cu capul spart”, „Dreptatea te leagă de gard”, „Dreptatea săracului nimic nu atîrnă, că-i foarte ușoară”, „Popa piînge cînd nu are morți de îngropat”, „Hoții nu sînt azi prin păduri, sînt prin cîntălarii”, „Omul se ține de cavint și boul de coarne”.

Situația individului onest și muncitor în orînduirile trecute era dezastruoasă, cum o arată proverbe ca acestea: „Mîngîierea săracului e moartea”, „Lacrimile săracilor, nici soarele nici vîntul nu le pot usca”.

Lectura culegerii de proverbe și zicători românești alcătuită de George Muntean are, deci, printre altele, și meritul de a oferi o imagine cuprinzătoare a situației omului în orînduirile bazate pe exploatare și a ne determina deci să apreciem mai lucid încă și în cunoștință de cauză importanța revoluției pe care poporul nostru, eliberîndu-se de exploatare și împilatori, a înfăptuit-o.

Ion IEȘANU

Dans din Căpîlna

Recoltatul pierșicilor la Institutul de Cercetări Hortivite
Băneasa-București

O livadă — din Cenad

Un fruct tare gingaș, trebuie cules cu multă grijă" ne spune Ana Gligor o femeie din brigada pomicolă desprinzând pierșicile de pe pom cu atita finețe de parcă abia le-ar atinge cu degetele.

Ne aflăm în livada cooperativei agricole de producție „Mureșul” din Cenad, la culesul pierșicilor. S-au copt și se culeg cele din soiul „I. H. Halle”; grija pentru calitatea fructelor e o preocupare a întregii brigăzi. Pierșicile mari și zemoase de culoare galben-portocaliu sunt așezate cu multă atenție în coșuri de nuiele căptușite cu pinza de sac și cărate cu grijă până la trăsurile care așteaptă în drum. Trăsurile au arcuri și roți de cauciuc, iar caii sunt minți încet ca să nu se scuture fructele.

Timp de două luni, de la sfârșitul lui iunie până la începutul lui septembrie, culesul pierșicilor nu cunoaște întreruperi în livada din Cenad. Incepe cu soiul „Floarea de mai”, care se coace timpuriu, și se termină cu „Șampion”, care ajunge la maturizare la sfârșitul lui august.

Pe cele 17 hectare și jumătate de livadă, cooperatorii de la „Mureșul” au plantat soiurile cele mai adecvate. Alexe Dușici, brigadierul pomicol care acum 30 de ani, împreună cu M. Popovici a adus și plantat la Cenad primii pierșici, mi-a povestit că au fost încercate circa 40 de soiuri până s-au găsit circa 10 (Floarea de mai, Rază de soare, I. H. Halle, Șampion etc.) cele mai bune și mai productive în condițiile pedoclimatice din comună. A fost nevoie de muncă și răbdare, pasiune și experiență îndelungată ca să se ajungă la rezultatele de azi. Am văzut biblioteca personală a brigadierului pomicol cu multe cărți despre cultura pierșicilor, citite și adnotate aproape filă de filă, am văzut și școala de pomi și câmpul de experiență din cooperativă, cărora le dedică de ani de zile multă muncă și pasiune.

Producția de pierșici a cooperativei agricole „Mureșul” a marcat în ultimii ani o continuă creștere, aducând venituri tot mai mari cooperativelor. Așa, bunăoară, în anul 1964, venitul realizat din pierșici a fost de 229 419 lei, în 1965 el s-a ridicat la 348 488 lei, iar anul acesta va depăși 500 000 lei. (Până la data de 5 august cooperativa încasase din pierșici 382 275 de lei și mai avea de cules circa 4 vagoane). Raportată cifra de 500 000 de lei la venitul total al cooperativei prevăzut a fi anul acesta de 7 570 000 de lei și veți înțelege grija și pasiunea cooperativelor de aici pentru cultura pierșicilor, pentru calitatea fructelor. Pierșica din Cenad și-a cucerit o faimă binemeritată nu numai la noi ci și peste hotare. Ea este azi cunoscută și apreciată în multe țări străine.

Din livada cooperativei agricole de producție „Mureșul”, cooperatorii nu culeg numai pierșici. Buni gospodari, ei folosesc fiecare petec de pământ pentru a obține roade. Printre pierșici ei au cultivat anul acesta fasole, sfeclă turajeră și sfeclă pentru butași. Cind se culegeau pierșicile „I. H. Halle” se terminase culesul fasolei din livadă și se cunoscuse și rezultatul. Un vagon de fasole de sămință din soiul F. 303.

Membrii cooperativei agricole „Mure-

șul” vor să extindă livada de pierșici. Ei au și prevăzut în plan ca până în anul 1970 să pună pomi pe încă circa 13 hectare (obținute prin deșchirări). În anul viitor, ei vor sădi pierșici pe 5 hectare. La școala de pomi a cooperativei sunt gata și așteaptă să fie plantați 1 700 de puieți.

I. RADU

LABORANȚII

Un om tânăr, îmbrăcat cu halat alb, iese dintr-o cameră așezată la parter. Are în mîini niște hîrtii; suie la etaj.

— Le-am adus, tovarășe doctor, zice el intrînd într-o cameră și așezînd hîrțile pe masă.

Medicul veterinar Suci Camil citește hîrțile și le dă tehnicienilor Popa Viorel (de la secția serologie) sau lui Acher Gheorghe (de la secția bacteriologie) spre a le copia conținutul în registrele speciale de evidență a animalelor.

Sintem deci în laboratorul veterinar regional de diagnostic din Deva. Doctorul veterinar Suci Camil te conduce cu multă bunăvoință prin lumea vastului laborator.

...Sala de serologie. Mii de eprubete așteaptă să li se certeze conținutul. În fiecare zi laboratorul examinează peste 1 500 probe de sînge primite de la unitățile agricole din regiune. Cîte maladii, cîte epizotii nu au fost depistate și înlăturate!

Laboratorul a depistat bruceloza la porcine într-o circumscricție veterinară, leptospiroza la o gospodărie agricolă de stat din raionul Hațeg; a întreprins anchete epizootologice, constatînd că la unele cooperative agricole de producție, bunăoară la Vinerea și la Vințul de Jos, ra-

ionul Alba, nu se respectau condițiile de zooigenă și de alimentație.

Trecem în sala de bacteriologie, unde muncesc, de obicei, doctorii veterinari, Ion Mărgineanu și Suci Camil. Aici s-au diagnosticat cazuri de antrax (ovine) la o cooperativă agricolă de producție, cazuri de anaerobioză la Simeria și de loco americană (albine) în Orăștie. Specialiștii laboratorului au găsit însă și alte căi spre a putea veghea la sănătatea animalelor. Ei se deplasează deseori în mediul rural, în conferințe și în general au stabilit strînse legături cu unitățile agricole care ori de cîte ori observă un animal bolnav, — potrivit îndrumărilor primite, — îl izolează și anunță laboratorul.

Laboratorul mai are o secție de parazitologie și o alta de control al alimentelor.

La plecare, luîndu-mi rămas bun de la specialiștii laboratorului, am văzut, din nou, același om, tânăr, îmbrăcat în halat alb, suind spre etaj. În mîini avea niște hîrtii... Altă dată, același scop. Liniștea aparentă care domnește în laborator ascunde de fapt o activitate susținută, pusă în slujba înfloririi unităților agricole socialiste în slujba țării însăși.

N. N.

DEBUTUL SOLARELOR

Serele solare, cu acoperămint din folie de polietilenă, au cunoscut în ultimul an o răspîndire rapidă. În neînumărate cooperative agricole, noile adăposturi din material plastic sînt folosite cu mult succes, spre satisfacția oamenilor. Specialiștii le recomandă pentru marile lor calități: se construiesc ușor, costă puțin și asigură producții superioare de legume timpurii.

Strămoșul — și el foarte tânăr — al serele solare este tunelul de joasă înălțime din folie de polietilenă, folosit ca protegitor împotriva brumei și înghețului. De la tunel la solar, s-a ajuns repede. Folia de polietilenă a fost fixată pe panouri de lemn, iar acestea pe stâlpi metalici de susținere. A rezultat un adăpost încăpător, în care temperatura se menține ridicată timp mai îndelungat decît în tunelele joase, iar lucrările agrotehnice se efectuează ușor.

Folia de polietilenă, acest vîl transparent de 0,08 mm, a dovedit proprietăți minunate. Avînd o bună rezistență mecanică și chimică, ea poate fi folosită, în condiții normale, cel puțin doi, trei ani. Se manipulează mult mai ușor decît sticla, care este grea și se sparge lesne. Costă mult mai ieftin. Menține tot timpul, în interiorul solarului, o temperatură cu 6—7 grade mai ridicată decît cea din afară. Poate fi montată pe fiecare panou în parte sau, potrivit unei soluții tehnice mai noi, sudată în prelate mari, de 30—50 m lungime, care se fixează pe cadrul de susținere cu ajutorul unor șipci.

Larga răspîndire a solarelor se explică prin marea lor eficacitate economică. La cooperativa agricolă Drăganu-Pitești, de pe

400 mp de solar s-au recoltat ardei și roșii timpurii în valoare de 65 000 lei. În primul ciclu de producție al solarului de la cooperativa agricolă Dumbrăveni-Botoșani, roșiile au dat 80 de tone la hectar, trei-patru tomate cîntărind un kilogram. Recolte asemănătoare dau și solarele din raza orașului Constanța, unde toate cooperativele agricole și-au construit asemenea adăposturi din material plastic. Dar rezultatele cele mai spectaculoase, obținute pe cea mai mare suprafață de grădină acoperită cu folie de polietilenă, sînt ale cooperativelor agricole din Șimand, raionul Criș.

Această unitate și-a construit anul trecut o seră solar de 1 hectar. Producția totală de roșii timpurii a fost de 46 tone, iar încasările de 361 100 lei. Experiența anului 1965 i-a determinat pe cooperatori să extindă serele solare pe o suprafață de 10 ha. Calculul rentabilității cuprinde următoarele cifre:

— 40 tone de roșii la hectar în ciclul I și 15 tone în ciclul II;
— venitul total la hectar: 345 000 lei;
— beneficiul anual la hectar, după scăderea cheltuielilor: 187 985 lei;
— 1 197 lei beneficiu la 1 000 lei cheltuiți.

Imensa cupolă de folie de polietilenă de la Șimand lasă o im-

presie de neuitat. Ea a devenit loc de pelerinaj pentru legumicultorii din întreaga țară. Astăzi primăvară, a fost vizitată de numeroșii participanți la consfătuirea tehnico-stiințifică privind folosirea maselor plastice în legumicultură, care s-a desfășurat la Arad. Oaspeții au primit convenitele lămuriri din partea inginerului agronom Viorel Budiu și a președintelui Ion Corbaci.

Cu un an în urmă, exact pe același teren, o grindină cum nu se vede poate nici o dată la o sută de ani, a distrus literalmente cîteva hectare de roșii care trebuiau recoltate a doua zi. A fost calamitate și o mare suprafață de griu. Oamenii s-au dovedit însă mai tari ca stîhvia. Pe tarlalele nelovite au obținut producții record. Pentru aceasta și pentru cantitățile mari de cereale livrate statului pe bază de contract, cooperativa agricolă Șimand a fost decorată cu Ordinul Muncii clasa I.

Cele 10 hectare de solar constituie cea mai nouă realizare a gospodarilor din Șimand. Ei și-au propus, în perspectivă, extinderea solarelor pînă la 25 de hectare.

Nicolae CULCEA

Corespondențe

Sînt, între veștile care sosesc din sat, unele asupra cărora îmi place să mă opresc. Recitesc textul, de cele mai multe ori lapidar, zgîrcit ca omul scump la vorbă, caut să pătrund și să întregesc ceea ce limbajul cifric exprimă sec, precis. Pe scări, mă străduiesc să văd dincolo de toate acestea așezarea în care s-au petrecut cele relatate de știri, să îmi conturez din câte cunosc satul românesc, cel din trecut, legat de anii copilăriei și al vacanțelor școlare, ca și satul contemporan trecînd prin transformările atât de complexe la care sîntem martori. Bunăoară, aflui dintr-o știre sosită din Turnu-Severin că în raioanele Strehăia, Vinju-Mare și Tr. Severin s-au racordat la rețeaua electrică 85 de sate, față de 12 câte se bucurau înainte vreme de bunăvoința unei tensiuni electrice capricioase. Aceasta înseamnă nu numai simpla răsucire a unui comutator, căci și această etapă a fost depășită, utilizarea pe care o cunoaște energia dezvoltată de „aurul alb” cunoscînd o diversitate prin ea însăși vrednică de-a fi notată. Aparatul de radio și becul, sau invers, au fost primii beneficiari ai atenției omului. Le urmează o suită de noi, inedite, utilizări. Nu miră pe nimeni că sînt solicitate de către țărani noștri sfaturi legate de întrebuințarea corectă a fierului de călcat, a fierbătorelor, a reșurilor, a mult complicatelor mașini de spălat, a aspiratoarelor. S-a complicat deci și inventarul casnic. Vreau să spun că o știre de această natură este urmată de o suită de fapte, întâmplări, modificări, încărcate de surprinzătoare revelații. Nu cred că e greu de ghicit că astfel de schimbări se citesc și mai distinct pe obrazul satului. Străzi iluminate, fără a se mai aștepta contribuția astrului nopții, cinematograful funcționînd fără modestul aport al unui motor de 1 Kw. Și dacă am adăuga rostul curentului electric în mecanismul intim al vieții cooperativei agricole, la grajduri, în ateliere, la incubatoare, neuitînd ce înseamnă toate acestea în dispensare și maternități, iată că obținem elemente suficiente pentru a întreprinde una din cele mai seducătoare călătorii de-a lungul acestor ani în care satul românesc se apropie în confort, civilizație și cultură de nivelul urban. Noutăți intervenite în intimitatea vieții de familie, noutăți pe coordonatele generale ale vieții satului de vreme ce am amintit de instituții medicale, de așezăminte de cultură, de cooperative agricole, rețeaua comercială sau învățămînt. O singură știre, simplă, a deșteptat în noi un lanț de asociații, despre care ne-am obișnuit a vorbi în anii noștri, a le considera firești, a le înțelege ca pe o logică, legitimă consecință a politicii partidului la sate.

Aflăm din alte știri, că sînt sate, în care cele mai multe case sînt noi sau renovate, corespondențului neuitînd să accentueze că s-a avut grijă ca stilul, pitorescul, individualitatea, deci, a așezării, să nu fie știrbită. Ceea ce înseamnă că locuința clădită din cărămidă, pe un trainic fundament, acoperită cu țiglă, tablă sau draniță, se adaptează, continuînd stilul arhitectural specific regiunii, satului despre care e vorba. S-a ținut seamă de acest deziderat și în amplasarea, în arhitectonică, de ambianța generală și atunci cînd s-au clădit căminele culturale, școlile noi, magazinele universale, dispensarele sau policlinicile, așa cum sistematizarea comunei, înțelegînd ulițele nou tăiate, rețeaua electrică, prefigurarea zonei centrale, se va conforma negreșit acestei cerințe.

E una din acele știri care ne comunică o emoție adîncă. Intrat în zona civilizației, mărturisind certe exigențe de confort modern al vieții de toate zilele, așezările noastre rurale nu sacrifică ceea ce ele au avut întotdeauna de preț ca valori artistice. Curentul electric, conducta de apă potabilă, ulița neagră, mărginită de trotuare, circulația intensă, nu vor uniformiza, nu vor dezbrăca satul de ceea ce a avut el frumos, manifestînd forța creatoare a poporului, înfățișarea lui încântătoare, acel farmec pictural al fiecărei așezări în parte. Satul din Neamț, cel din Muscel, Dolj sau Bistrița nu va fi mai puțin atrăgător. Cerdacul nu va dispărea, nici stîlpii sculptați, nici poarta monumentală, toate vor rămîne și ne vor bucura privirii. Doar că în casă, acolo, de se schimbă cîte ceva. E mai spațioasă, are pereți solizi, uscați, ferestre mai largi. Tradiția care i-a conferit întotdeauna satului românesc acea unitate, poezia vrăjită a unui peisaj de neuitat, satului armonios integrat în natura bogată în culori și forme, se împletește ideal cu ceea ce i-au adus anii noștri. Și astfel, farmecul, viața lui, sporesc, valorile urcă pe trepte noi.

De multe ori îmi spun: era frumos satul nostru, dar de cîte ori mă reîntîlesc cu el mie mi se pare și mai frumos. Era frumos așa cum se înfățișa într-o lumină anume, vara cu livezile și grădinile lui, înecat în verdeață, ocrotit de culmile domoale de deal, era frumos și iarna sub zăpadă cu coroanele desfrunzite ale pomilor ca desenate în peniță, era frumos prin datinile străbune, cu credință și stăruință păstrate, neștirbit, cu obiceiurile lui și portul lui, cu ceea ce îl asemăna așezîndu-l în rîndul celorlalte sate și cu ceea ce se deosebea el, cu ceea ce era numai al lui, de mie îmi dădea dreptul să-i spun: satul meu.

Au trecut douăzeci și doi de ani de cînd de fiecare dată revăzîndu-l îmi spun întotdeauna că e și mai frumos. Înainte vreme revederile însemnau reîntîlnire cu ceea ce te aștepta să reîntîlnești, imaginea neschimbată a lui, cu rare și neînsemnate schimbări, adeseori exprimate cu o negație: nu mai este. Douăzeci și doi de ani de la eliberare, douăzeci și doi de ani de cînd la Păuliș, Măreș, Iernut, Oarba, Rădăuș, de pe întreg cuprînsul țării a fost izgonit fascismul și dărmată orînduirea veche.

Mă întorc mereu la sat și întîlnind de fiecare

dată ceea ce înainte n-am înfîlînit îmi dau seama că tot ceea ce vremurile noastre îi adaugă îi lipsea satului, avea nevoie de aceste adausuri. Avea nevoie de o școală nouă, de un cămin cultural, de un medic, ducea lipsa unui agronom, de lumină electrică, îi lipsea o brutărie, așa cum avea ca de aer nevoie de alte mijloace, de un nou mod de a-și lucra pămîntul. Satul românesc era frumos, dacă vreți, dar în căsuțele acelea vechi, din chirpici, se răspîndea oțeta, bintuia malarie, școlile nu cuprindeau toți copiii, în satul vechi copiii se prăseau la secere, la sapă, pe cîmp și aveau prostul obicei să moară de mici, cu burți umflate de rahitici, în căsuțele vechi mălaiul se isprăvea primăvara și se pomenea prea des pe dijmă, de lucru „în parte”. Și cîte nu purta în cîrcă vechiul sat! Se ara și se semăna ca în biblie, între om și holda de strîns se așeza umilă, doar secera. În satul copilăriei mele cumpăram cinci bucăți de zahăr la leu și fumul se plimba în voie prin pod. De dinăfară nu se vedeau nici tinda cu grindă înnegrită de fum, nici patul cu pănuse de porumb, nu se auzea tusea seacă și nici scîncetele copilului sugînd un colț de batistă cu miez de pline muiat în gară...

Toate acestea îl măcinau pe dinlăuntru, îl măcina de foarte multă vreme. Așa a fost, așa l-au cunoscut cu toții, foarte îndepărtat de ceea ce numim viață modernă, lăsat la o parte să se macine singur.

De douăzeci și doi de ani adăugăm mereu, umplem golurile, îl ridicăm în rîndul satelor obișnuite cu un trai mai bun, mai îndestulat, îl apropiem, într-un vast proces de transformare multilaterală, de viața orașului, de urbanitate. În lumea satului au apărut mașina, agregatele complexe de îngrijire și lucrarea cîmpului, de creștere a vitelor. Satul a trăit în acest răstimp hotărîtoarea etapă a cooperativizării, creîndu-se acel irezistibil cîmp magnetic, polarizînd toate energiile creatoare în jurul său, cooperativa agricolă, care e înainte de toate o școală de formare a omului.

Sosesc știri, ne vin nenumărate, despre tot ceea ce se întîmplă în comunele și satele României socialiste. Ne oprim, stăruim asupra lor, căci nu se poate să nu te cucerească și să nu te emoționeze aceste vești, cînd ele mărturisesc într-un stil sobru, de-o simplitate aleasă, cum se dezvoltă satul, cît este de susținut ritmul devenirii lui, cum se îndreaptă spre zone tot mai înainte de viață spirituală, cum, pas cu pas, se integrează civilizației, exigențelor moderne ale vieții, în zilele noastre fierbinți de desăvîrșire a construcției socialiste.

Ștefan LUCA

Verticală (Cluj)

PALME

Cînd se sting lăucele, visele noastre pleacă
Lăsînd fîntina inchipuirilor seacă.
Oare unde se duc? Unde or fi?
Pe ce căi neștiute or hoinări?

Babele nu mai sînt întrebate;
Tălmăcesc palmele noastre, visele toate.

Palmele-ating lăvele incinse-n cuptoare —
Lăvele se prefac în tractoare.
Pe cer numai noaptea sînt stele —
Palmele noastre le-aprînd și ziua, pe schele.
Aurul cîmpului, dens
Prinde în palmele noastre forme și sens.
Palmele noastre înalță noi Prozetei
Și ocrotesc zbor de albi porumbei.

Dan CONSTANTINESCU

Viața nouă la sate de GHEORGHE IVANCENCO

Casa CAL

Nu departe
strucții
levarde
Neamț, se află
scări de lemn,
duri și cu ferești
bătrîni îi mîngăie
care a trăit dru
natură, profes
lustrat Hogas.
toate părțile ț
tra, nu uită să
case, pe care
profesoara Sido
chis-o de mult
afle cîte ceva d
In odaia und
scris drumețiile
fiica acestuia a
venerație și a c
mînteste de via
cărți, manuscri
bume și reviste,
mese și scrinur
popolari, vitrin
de artă, vestim
oraș, opincile c
ria cu boruri la
chera, cuțitașul
nar. Dar mai m
cerește ceea ce
are darul pove
nici un amănun
In încăperea c
anii copilăriei,
surori, Cecilia,
alături de frat
se revărsa acur
Uneori, dintr
scoate niște h

Scriitori români contemporani

Ion LĂNCRĂNȚAN

Numele de Lăncrănțan ne îndreptățește să căutăm strămoșii îndepărtați ai scriitorului în satul Lanerăm de lângă Sebeș, în care s-a născut și marele poet Lucian Blaga. E în spiritul patronimice românești obiceiul ca unor oameni care se mută dintr-un sat în altul să li se zică, mai întâi ca poreclă, după numele localității de baștină (Lăncrăni, Lăncrănjeni, Cugir, Cujereni, Romoșel, romoșeni etc.) pentru ca apoi porecla să devie nume. Sînt cazuri fericite cînd porecla se schimbă în renume. Nu mă sfîșie să spun că un asemenea caz este Lăncrănțan, care, prin monumentalul său roman Cordovanii, încununat cu premiul de stat, a devenit unul dintre cei mai de seamă prozatori români contemporani. Născut într-o familie de țărani, în 1928, în satul Oarda de Sus de lângă Alba Iulia, Ion Lăncrănțan a cunoscut succesiv și nemijlocit viața satului, viața de uzină, ca electrician, viața noii intelectualități ca elev al Școlii de literatură Mihai Eminescu și ca redactor la diferite reviste literare din Capitală: Tînarul scriitor, Viața românească, Luceafărul, Gazeta literară, unde lucrează acum în calitate de redactor șef-adjunct. Bogata sa experiență de viață s-a transfigurat în numeroase nuvele și schițe inspirate din lumea rurală, a muncitorilor și a activiștilor de partid, în strălucite articole publicistice și în trilogia Cordovanii, amplă epopee modernă care reface pe multiple coordonate istoria satului românesc contemporan. Romanul lui Lăncrănțan urmărește, pînă în cele mai mici amănunte semnificative, transformarea conștiinței individualiste a eroilor într-una socialistă. Drumul acestui proces dramatic, agitat, frământat de patimi este străbătut într-un răstimp de două decenii de Lac Cordovanu, eroul principal al romanului, împreună cu oamenii din Dunga de Sus. Transformările politice și sociale din viața satului, toate schimbările și mișcările sufletești ale eroilor în evoluția lor spre o viață nouă sînt înregistrate din unghiul familiei Cordovanilor și în special din acela al lui Lac. Prin destinul lui Lac Cordovanu și al familiei sale, romanul lui Ion Lăncrănțan reușește să demonstreze convingător agonia inevitabilă a individualismului ca atitudine de viață și să sugereze incompatibilitatea acestuia cu noile forme de existență. Soarta Cordovanilor, stît de frământată și tragică, pînă la un punct —

ne-o confirmă. Ei nu înțeleg, nici nu pot înțelege pînă ce nu se smulg din cătușele unei străvechi patimi pentru pămînt, că eforturile lor de a atinge fericirea se pot realiza numai sub semnul noilor prefaceri sociale, numai integrîndu-se socialismului. Oricîtă energie cheltuiește Lac, oricît tribut ar plăti înșelătoriei, oricît de scump și-ar vinde ai săi sentimentele elementar umane pentru a-și mări „moșia”, totul e zadarnic. Istoria își are legile ei obiective pe care subiectivismul oamenilor rămași în urmă nu le poate schimba. Pe familia Cordovanilor o întîlnim într-un moment dificil. În naivitatea lor primară, Cordovanii cred că se pot îmbogăți prin ruina celuilalt. Oameni reci, tăcuți, morocănoși, Cordovanii moșteniseră din bătrîni un temperament focos, aprig, cu fierberi în adîncuri de suflet, care se revarsă pătîmăș în răstimpuri. Tot neamul lor a avut un destin involburat. De la dragoste și de la pămînt li s-au tras toate — mărturisește o dată Lac, mîndru și în același timp parcă îngrijorat de un asemenea temperament.

La început, acțiunea romanului se alimentează din lupta dezlănțuită în familia Cordovanilor pentru avere; o luptă năpraznică în stare să ucidă orice sentiment patern, fratern sau filial. Cînd în 1945, tînarul Lac se întoarce din armată, îl găsește pe tatăl și fratele său Simion coalizați împotriva lui pentru a-i smulge partea de moștenire. Ciocnirile dintre ei sînt violente. Se pînesc și se lovesc cu ce apucă, își distrug noaptea semănăturile, devenind centrul de atracție pentru întregul sat. Cu trecerea anilor, sub influența suflului proaspăt al socialismului, oamenii aceștia își vor recîștiga demnitatea pierdută. Prin Lac Cordovanu acțiunea cărții e urmărită pe trei planuri. Unul e acela al dragostei dintre Lac și Parasca. Povestea lor de iubire e de o tulburătoare poezie dramatică și aspră, atingînd cele mai variate corzi ale sufletului omnesc. În dragoste, Lac se destăinuiește sincer, îndurerat și minios că n-are parte cum ar vrea de ea. Parasca intruchipează, în destinul ei, toate poveștile, amare și zbuciumate, ale fetelor de la țară, socotite altădată simple plese în inventarul viu al gospodăriei. Ca și Lac, ea este de o mare vitalitate și de o rară frumusețe morală. Scenele lor de iubire pe cîmp sînt de neuitat. Ion Lăncrănțan se

dovedește un încercat prozator în analiza celor mai delicate stări sufletești ale eroilor. Un alt plan este — cum am spus — acela al luptei pentru proprietate în interiorul familiei Cordovanilor, iar al treilea și cel mai cuprinzător se ocupă de viața satului nou, cu tendințele și conflictele care se produc în lupta permanentă dintre vechi și nou, capitalism și socialism, pe toate planurile existenței. În înfățișarea satului, Ion Lăncrănțan dezvoltă creator bunele tradiții ale prozei ardelenice de la Slavici, la Agirbiceanu, Rebreanu și Pavel Dan. Nimic idilic și pitoresc, nimic exagerat. Autorul nu lasă să-i scape nimic important din viața satului din perioada de trecere de la capitalism la socialism, din etapa de formare a marilor conștiințe socialiste. Amănunte care ar putea sublinia într-un fel sau altul destinul eroilor, conflictul și sensul întîmplărilor, aspecte din domeniul social, politic, etnografic, folcloric ce-ar putea reliefa mișcările psihice atît de bine intuite ale tuturor personajelor sînt redată cu mare intuiție artistică și cu un remarcabil simț al economiei epice. De aceea nici un personaj nu rămîne schematic sau o simplă prezență uscată; bună pentru ilustrarea unei teze. Cartea lui Lăncrănțan clocotește de viață, de dramatism și autenticitate. În ea trăiesc oameni adevărați cu bucuriile și durerile lor, cu frumusețea și micimile lor, cu zbuciumul sincer și intens pe care l-au trăit parcurgînd un drum greu, dar luminos. E o carte de seamă a literaturii noastre noi, care se citește cu o nespusă plăcere și cu un mare folos.

Profundele transformări petrecute în viața țărînimii noastre cooperatiste aruncă lumină noi peste sensurile cărții sale și o îmbogățesc. Autorul a pregătit din această perspectivă ediția a doua pe care cititorii o așteaptă. Așteptăm, de asemenea, să vedem în volum și frumoasele sale povestiri și nuvele inspirate din stricta actualitate.

Ion DODU BĂLAN

Memorială CĂRĂȚI RAT HOGAȘ

le con-
șile bu-
Piatra
eche, cu
de scîm-
Nuci
șul sub
ostit de
rul Ca-
ști, din
în Pia-
acestei
itorului,
a des-
ornici să
lui ei.
și și-a
Hogaș,
adîncă
ea ce a-
era lui:
ări, al-
portrete,
meșteri
obiecte
sau de
e, pâlă-
și taba-
de buzu-
i, te cu-
a Hogaș
a uitat
tatăului.
t cîndva
eelelalte
leopatra,
glasul ei
i lin.
ătrîn, ea
enite de

vreme. Undeva sînt notate cîteva vorbe despre căpitanul Nădejde Enăcache. Acesta, a fost de față, în noaptea detronării domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Părăsind palatul domnesc, cel care sărutase obrazii lui Moș Ion Roată, prețuind astfel năpăstuita populație a satelor moldovenești, s-a dezbrăcat de mantaua domnească și, așezînd-o pe umerii căpitanului Enăcache, a zis cu glas cutremurător: „siliți și vă ștergeți cit mai curînd pata de pe frunte”. Iată cîteva versuri scrise de Hogaș în 1894, închinare ficei sale Cornelia, pe cînd aceasta era bolnavă. Iată, în sfîrșit o carte poștală semnată de Garabet Ibrăileanu, Mihail Sadoveanu, George Topîrceanu, M. Carp și alții: „Natura în largă și neprihănită ei singurătate — scriu ei, — cheamă cu grai duios pe nestrămutatul ei, amant”.

Sidonia Hogaș este autoarea unei ample descrieri a vieții povestitorului. Paginile acestei lucrări literare, însăilează amănunte de preț, aspecte importante, încît reeditarea ei, ar veni să cinstească memoria povestitorului, de la moartea căruia la 28 august 1967, se împlinește o jumătate de veac.

Locuitorii orașului Piatra Neamț și ai așezărilor înconjurătoare se mindresc cu amintirea lui Calistrat Hogaș. Ei te poftesc să-i cunoști casa.

Mai multă grijă pentru întreținerea ei însă n-ar strica.

Nicolae NASTA

Vizionați filmul:

MISIUNE EXTRAORDINARĂ

O producție a studiourilor
sovietice

Scenariul:
KONSTANTIN ISAEV

Regia:
STEPAN KEVORKOV
ERAZM KARAMEAN

Imaginea:
ARTASES DJALALIAN

Muzica:
E. OVANESIAN

Cu: GURGHEN TONUNT, BORIS
CIRKOV, ELLA LEJDEI, SEMEN
SOKOLOVSKI, VLADIMIR KE-
NIGSON, VLADIMIR DRUJNI-
KOV, NINA SATKAIA.

FILE DIN ISTORIA PATRIEI

MIHAI VITEAZUL

Zilele acestea s-au împlinit 365 de ani de la uciderea pe Cimpia Turzii a domnitorului Mihai Viteazul, una din personalitățile cele mai de seamă ale istoriei românești. Cel ce a căzut pe Cimpia Turzii, ucis prin trădare, fusese unul din conducătorii cei mai iscusiți pe care i-au avut românii în timpurile grele în care trebuiau să-și apere existența împotriva Imperiului otoman. Comandant iscusit, știind să câștige bătăliile prin destoinicie, dar și printr-o vitejie neasemuită, bărbat de stat și diplomat iscusit, figură măreață de conducător, Mihai Viteazul și-a impresionat contemporanii și li s-a impus. El a înfrunghiat idealuri înalte ale poporului român, acela al independenței și acela al unității.

Ridicînd steagul luptei de neam, înfrînge în mai multe rânduri pe turci — cea mai de seamă biruință fiind cea de la 13 august 1595 de la Călugăreni. În urma acestor izbînzii, Mihai Viteazul a recîștigat pentru Țara Românească drepturile încălcate de otomani și a impus acestora recunoașterea existenței de sine stătătoare a țării sale. Dar Mihai Viteazul a rămas peste veacuri ca înfrunghierea vie nu numai a ideii de independență, ci și a celei de unitate. Lupta pentru independență — scrie Bălcescu despre faptele marelui domnitor — reîncepe cu glorie. După ce aceasta se asigură Mihai întreprinde unirea românilor. Spiritul și individualitatea nației se intrupează într-insul.

Dacă stadiul de dezvoltare a societății românești nu îngăduia în vremea lui Mihai Viteazul încheierea unui stat unitar național, conștiința unității de neam era puternică și în acțiunile sale destoinic domn a fost neîndoiește condus de convingerea ce el o avea privind unitatea de origine și neam a românilor din Țara Românească, Transilvania și Moldova. De altfel, im-

părtașind aceeași credință, românii din Transilvania și Moldova au primit pe voievodul Țării Românești ca pe un eliberator atunci cînd el a pătruns în Transilvania (1599) și în Moldova (1600). Unirea realizată de Mihai Viteazul în 1599—1600 a făcut — cum arată Bălcescu — ca îndrăznețul domn să ajungă în culmea slavei și a mărimii ce el visase și să înfăptuiască visarea iubită a voievozilor ce-i mari ai românilor. Faptele lui Mihai strălucesc și astăzi peste veacuri, întrucît ele au răspuns năzuințelor celor mai adînci ale poporului român și au premers înfăptuirea unității naționale. De aceea, Mihai Viteazul ne apare ca una din personalitățile dominante ale trecutului, ca un deschizător îndrăzneț de drumuri, ca un făuritor de fapte mărețe. Amintirea sa

a fost necontenit păstrată cu venerație, poporul apropiindu-l de Ștefan cel Mare, vajnicul domn al Moldovei. Descriind simțămintele poporului față de viteazul domn al Țării Românești, marele istoric Nicolae Iorga arăta în 1909 că sint mormente închise și altele pe care nimic, nici o voință dușmană, nici o tiranie nu le poate închide. Și mormintul lui Mihai Viteazul — adăuga Iorga — e dintre acelea care nu pot fi închise.

Prin personalitatea sa, prin acțiunile sale îndrăznețe, prin neclintita apărare a neamului țării, prin înfăptuirea — fie și vremelnică — a unității celor trei țări românești, Mihai Viteazul se impune ca una din cele mai luminoase figuri ale trecutului. Cinstindu-l la împlinirea a 365 ani de la tragica sa moarte, poporul

român, harnic constructor al socialismului sub înțeleapta conducere a Partidului Comunist Român, cinstește însăși ideea unității sale naționale și a intransigentei apărări a independenței, căci Mihai Viteazul a fost înainte de toate via lor înfrunghiere, în-

drăzneată și eroică figură de conducător încercat și de ostaș viteaz.

Dan BERINDEI

cercetător principal la Institutul de istorie „N. Iorga” al Academiei Republicii Socialiste România

MICĂ ENCICLOPEDIÉ AGRICOLĂ

FACTORI DE VEGETAȚIE. Ansamblul condițiilor mediului extern în care se includ temperatura, lumina, umiditatea, hrana, aerul solului și aerul atmosferic ș.a., care determină procesul de creștere și dezvoltare a plantelor. Acești factori joacă un rol hotărâtor în producția vegetală.

FACULTATE GERMINATIVĂ. Capacitatea semințelor de a germina. Se exprimă prin procentul numeric de semințe germinate normal în condițiile optime și într-un timp stabilit pentru fiecare specie în parte (ex. cerealele — 7 zile, sfecla — 10 zile etc.).

FASONARE. Este lucrarea executată în pomicultură pentru a scurta tulpinile puieților, ramurile sau rădăcinile puieților și pomilor care se plantează în scopul de a înlesni formarea de lăstari noi sau rădăcini noi. În viticultură, fasonarea coardelor constă din suprimarea copililor și a circeilor și în scurtarea coardelor de portaltori sau de viță roditoare pînă la anumite dimensiuni prevăzute de STAS (pentru altoire sau butășire).

FAINAREA. Boală ce se manifestă prin apariția pe suprafața organelor de plante atacate a unui înveliș alb-cenușiu, prăfos, dînd aspectul că ar fi presărate cu făină. Se combate prin prăfuirea plantelor cu pulbere de pucioasă (sulf) sau prin stropirea plantelor cu soluții de produse pe bază de sulf.

FECUNDITATE. Capacitatea animalelor de a se reproduce (înmulți) și de a da în mod regulat urmași normal dezvoltați. Măsura fecundității este dată de numărul de nașteri și de numărul de urmași proveniți de la fiecare naștere. La animalele domestice fecunditatea este influențată de calitatea hranei, de condițiile de îngrijire etc.

FERTILITATE. Insușire a solului de a asigura plantele de cultură, în mod neîntrerupt, cu apă și cu substanțele hrănitoare de care au nevoie. Fertilitatea poate fi naturală, adică acumulată în mod firesc în timpul formării solului, sau artificială, obținută prin activitatea omului (prin aplicare de metode științifice de lucrare a solului, de combatere a eroziunilor, de amendamente etc.). Prin sporirea continuă a fertilității, se obțin producții mari și de calitate superioară.

FILOZITATE. Simptom care se întâlnește la tuberculii de cartof incolțiți care sînt atacați de virusuri sau care au incolțit la întineric. Se manifestă prin apariția pe tuberculi a unor colți lungi și subțiri (colți filoși).

FITONCIDE. Substanțe produse de plantele superioare cu flori (usturoi, ceapă, ridichi, hrean etc.) și care au proprietatea de a omori bacteriile și ciupercile inferioare cînd vin în contact cu ele sau chiar de la distanță. Sînt folosite în agricultură pentru combaterea unor boli infecțioase ale plantelor și animalelor.

insolația și șocul de căldură, datorită tulburărilor generale care se produc.

Bolnavul simte o căldură mare în corp, senzația de lipsă de aer, dureri de cap, amețeli, moleșală, senzația de înfundare a urechilor, transpirație, accelerarea pulsului și a respirației. Obrajii sînt roșii, corpul bolnavului frige, temperatura, măsurată cu termometrul, arată în jurul de 39 grade.

Pierderea cunoștinței, leșinul sînt semnele cele mai alarmante.

În asemenea împrejurări, primul ajutor constă în trecerea bolnavului la un loc răcoros, la umbră; se aplică comprese reci pe frunte și în dreptul inimii; se fricționează cu apă rece mîinile și picioarele; se desface tot ceea ce poate strînge corpul (cureaua de la pantaloni, brîul, gulerul de la cămașă, jartierele, susținătorul sînilor). Se recomandă băuturi răcoritoare reci, cafea.

După ce bolnavul și-a mai revenit va fi transportat la domiciliu, în poziție culcată, nu în picioare.

Se recomandă să ia medicamente obișnuite contra temperaturii: aspirină sau piramidon, cîte 2—3 pe zi

Pentru că starea bolnavului a fost produsă de acțiunea soarelui asupra capului, iar creierul a fost și el levit de căldura soarelui, cîteva zile de la producerea accidentului se vor da zilnic și 1—2 tablete de calmante ale sistemului nervos (prescrise de medic).

Aceste forme de accidente, determinate de razele și căldura soarelui, se pot preveni de către toți cei care stau sau muncesc în soare.

Pentru prevenirea arsurilor se recomandă expunerea treptată la soare, pînă la acomodarea pielii.

Cei ce stau sau muncesc în soare vor purta pe cap pălărie de pai cu marginea lată, pentru ca umbra să apere în măsură mai mare, fața, ceafa, spatele și pieptul. Este bine ca îmbrăcămintea să fie de culoare deschisă sau albă, să fie cît se poate de largă și fără strînsuri în diferite regiuni ale corpului. Se recomandă să se facă pauze în care să se treacă la umbră, să se bea răcoritoare și să se facă mici frecții cu apă rece ale mîinilor și feței.

Dr. Eug. ȘERBANESCU

Sfatul medicului

Șocul solar

De veacuri, omul a ajuns să cunoască acțiunea binefăcătoare a razelor solare asupra sănătății lui. Trebuie arătat însă, că există și cazuri în care soarele are și acțiuni, care pot să determine anumite stări de îmbolnăvire, cum sînt arsurile, insolația, șocul de căldură, care se produc după o expunere mai îndelungată a corpului la soare.

Dintre razele soarelui, ultravioletele au valoare mai mare dimineața pînă la ora 11 și după-amiază de la ora 16 pînă la asfințit, iar razele infraroșii și calorice sînt mai puternice între orele 11 și 16.

Dacă expunerea la soare nu se face treptat, se produc arsuri ale pielii, asemănătoare cu acelea produse de o flacără sau de apa clocotită. Arsurile pot fi simple sau grave, cele din urmă fiind însoțite de bășici pline cu lichid.

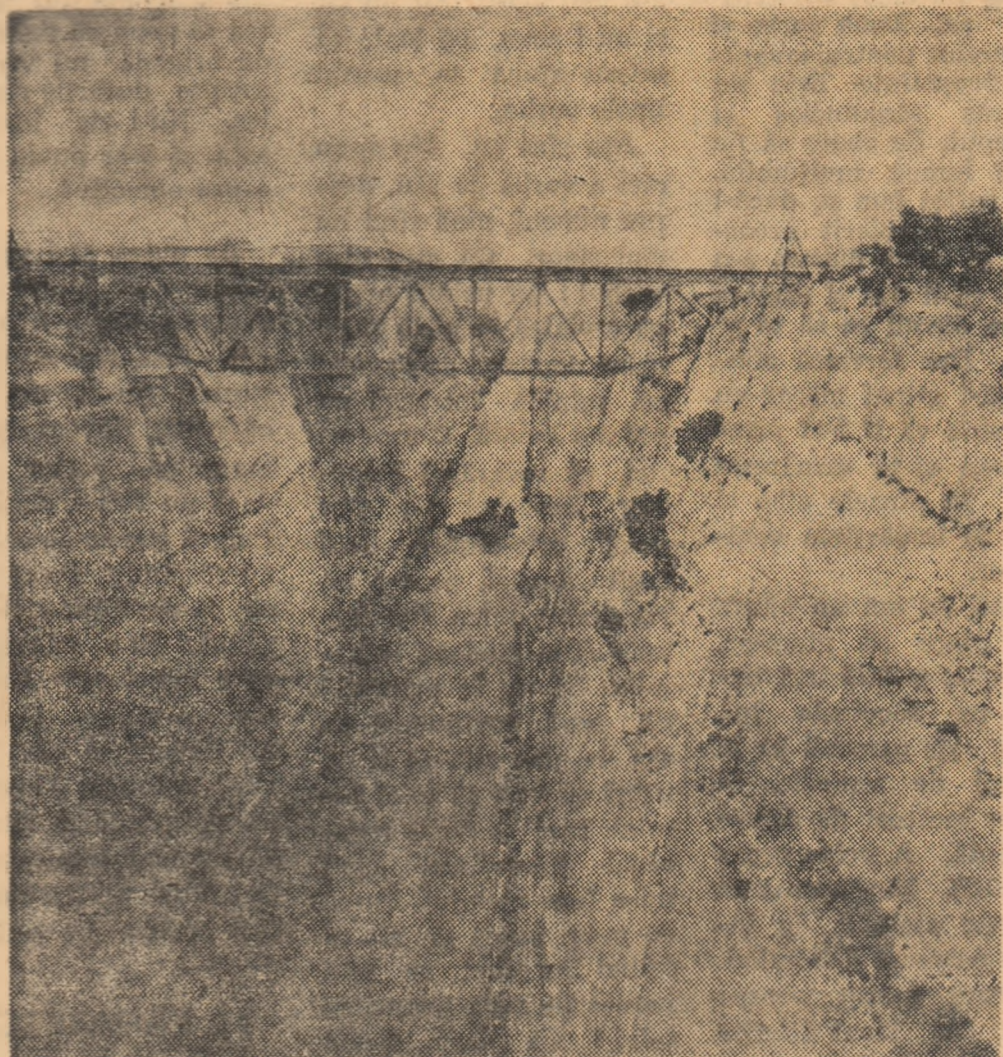
Pentru tratamentul arsurilor simple, recomandăm ungerea pielii cu Jecolan. În cazul arsurilor mai grave, pielea se curăță cu alcool și după ce bășicile cu lichid au fost tăiate de jur împrejur cu un foarfece trecut prin flacără, pentru prevenirea infecțiilor, se unge cu pomadă de Aureociclină 3 la sută.

Manifestările cele mai grave sînt

Documentar

GRECIA

Canalul navigabil Corint care leagă Marea Egee cu Marea Ionică

Grecia este un stat situat în sud-estul Europei, ocupând partea sudică a Peninsulei Balcanice și numeroase insule din Marea Egee și din Marea Ionică. Dintr-o suprafață de 130 918 km pătrați, 20 la sută o dau insulele: Eubeeea, Sporadele de Nord și de Sud, Cicladele, Creta, Rodos, Lesbos, Corfu, Leucas, Cefalonia, Zante și altele. În sud se află peninsula Peloponez, având forma unei mîini cu degetele răsfricate. Peninsula este legată de continent prin istmul Corint străbătut de un canal săpat în 1833. La nord, peninsula Calcedia se întinde ca o punte între Europa și Orientul apropiat.

Munții acoperă mai mult de trei sferturi din suprafața țării, dar ei nu sînt prea înalți. Virful Olimp, care reprezintă altitudinea maximă și despre care locuitorii Greciei antice credeau că ar fi sălașul zeilor, are 2 917 metri. Ne-am aștepta, dată fiind clima mediteraneană (cu excepția regiunilor muntoase înalte) și relieful muntos, la o mare varietate a vegetației. Dar ochii călătorului nu pot poposi decît pe o vegetație destul de sărăcăcioasă. La aceasta a contribuit distrugerea pădurilor, astfel că astăzi abia o porțiune restrînsă (11 la sută din suprafața țării) mai este acoperită de păduri. Rîurile scurte, care sînt cînd năvalnice, cînd scad uimitor de repede, dau peisajului un aspect deosebit, dinamic.

După ocupația populației, Grecia este o țară agrară. Circa 56 la sută din populație are ca mijloc de existență agricultura, deși natura nu este prea darnică cu agricultorii greci. Abia un sfert din suprafața țării reprezintă terenurile cultivate, iar pășunile, ocupînd 40 la sută din suprafața țării, sînt slab productive. Terenurile bune pentru agricultură sînt mai cu seamă în locurile mai joase dintre munți și pe cîmpiile din preajma mărilor ce scaldă cu apele lor o bună parte a țării. Hărnicia poporului grec se oglindește în felul în care a știut să pună în valoare restrînsele condiții prielnice agriculturii. Pe aproape jumătate din suprafața agricolă se cultivă ce-

reale — mai cu seamă grîu — iar în ultimul timp s-a răsîndit și cultura orezului. O seamă de culturi specializate, cum ar fi: tutunul, lămiul, portocalul, măslinele, vița de vie ocupă un loc important în economie, produsele lor reprezentînd trei sferturi din exportul țării. Grecia dă circa 85 la sută din producția mondială de stafide și deține locul al treilea în lume în producția de ulei de măsline. Se cultivă și o seamă de plante tehnice (bumbac etc). În ultimul timp, livezile de pomi fructiferi, considerate mai rentabile, au început să ia locul culturilor de bumbac.

Industria are un rol secundar în economia țării. Principalele ei ramuri sînt industria textilă, chimică și alimentară. Majoritatea întreprinderilor industriale se află în orașele Atena și Pireu. De altfel, caracteristic pentru economia Greciei este concentrarea producției industriale și agricole în zona litorală, regiunile din interior fiind mult mai slab dezvoltate.

Nenumărate fire de prietenie leagă poporul român de cel grec. Prietenia dintre cele două popoare — aflate în aceeași zonă geografică — reprezintă un factor important al păcii în Europa.

Țara noastră, autoare a unor importante inițiative menite a strînge în jurul cauzei păcii popoarele ce trăiesc în aceeași regiune geografică, indiferent de orînduirea lor economică și socială, militează neobosit pentru continua dezvoltare a prieteniei dintre poporul român și poporul grec, ca de altfel cu toate popoarele lumii. În această strădanie se înscrie și vizita tovarășului Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România în Grecia, la invitația guvernului grec. „Sînt deosebit de satisfăcut că vom avea cîntea să-l salutăm în Grecia pe premierul României, Ion Gheorghe Maurer“, a declarat ministrul de externe al Greciei, Ioannis Toumbas, unei delegații de ziariști români, aflați în Grecia la invitația guvernului de la Atena.

Al 300-lea autoturism al anului, la LOTO-PRONOSPORT

În fotografiile participantul Romulus Caragea din Tg. Jiu cîștigătorul celui de-al 300-lea autoturism atribuit de la începutul anului de către LOTO-PRONOSPORT.

Jucînd la LOTO, PRONOEXPRES, PRONOSPORT și LOZ ÎN PLIC, oricine poate cîștiga un autoturism.

La magazinul de textile-încălțăminte din satul Valea Stinei-Oltenița, expunerea mărfurilor este necorespunzătoare.

— Nu vă supărați, la dumnevoastră a fost cutremur ?
Desen de F. GRONSKI

SCOP ȘI MIJLOC

Pe mine mă iubește stăpinul, zise-un porc
De trei sute de kile (era din rasa York),
Mă scarpină pe burtă, mă scarpină pe spate
Și rația de hrană mi-o crește-n greutate,
Imi curăță cotețul, mă mîngie mereu
M-ar duce chiar și-n brațe de n-aș fi mult prea greu.
E-ntr-adevăr o sfîntă și dulce fericire
Să simți că pretutindeni iradiezi iubire.
Sînt unele ființe sortite-n veci să placă.
Ai observat că, zilnic, aspectul meu provoacă
Stăpinului și, sigur, familiei întregi
O bucurie caldă pe care n-ai s-o negi.

— E-adevărat, răspuse un porc mai slăbănog.
Ești visul și mindria stăpinului, mă rog,
Ai calități din care doar una-n principal
Mereu ți-o consemnează cîntarul zecimal.
La oameni lăcomia e combătută-n sute
De maxime morale, la tine e-o virtute
Pe care omul nostru ți-o-neurajează chiar.
Nu crezi că procedeul conține-un punct neclar ?
Dacă-ai avea, ca mine, un dram de intelect,
Ai descifra în toate din jur un „ce” suspect.
Preceptele umane sînt strașnice, băiete,
Măninc doar cînd mi-e foame și beau doar cînd mi-e sete.
Eu cred că e mai bine !

— De asta prin urmare
Ți-e burta totdeauna lipită de spinare.
Acum pricep mai bine, imi este totul clar
Că printre noi, godacii, arăți ca un ogar.
Refuzi grăunțe faine, refuzi cartofi, chiar piine...
Deci tu iești animalul din rasa porc de ciine.
Și-n fond ce vrei cu forma ta plină de umor ?

— Vreau să rămîn în viață și anul viitor !

Mircea PAVELESCU

Anecdote

— Să nu spunei că 13 nu-i cu ghinion. Uite, eu aveam un unchi în vîrstă de 77 de ani. Făcea pe grozavul că nu e superstițios și s-a așezat la masă cu încă 12 persoane.

— Și a murit a doua zi ?

— Nu. Dar fix după 13 ani !

— Măi Ioane, palmele mi le dăduși în serios, sau în glumă ?

— În serios, frate !
— Foarte bine, că cu mine nu-ți mergea. Eu glume proaste nu înghit !

— De cite ori mă înfurii, arunc cu toporul în capul celui care m-a supărat.

— Și te înfurii des ?

— Niciodată !

ȘI EU AȘ PUTEA SĂ ZIC...

A cumă, după ce mi-am făcut autocritica... Două vorbe și un cuvînt pentru tovarășul președinte. Este un tovarăș sirguincios și priceput. Se zbate să fie toată lumea mulțumită. Are suflet bun și, dacă-l găsești bărbierit proaspăt și bine dispus, e-n stare să-ți dea și cămașa de pe dînsul ca să te ajute. Dar ferească sfințul să-l atingi măcar cu o floare, că ți l-ai prins dușman și te urmărește pînă în pinzele albe și pînă la împărțirea veniturilor.

Uite, eu am un păcat. Îmi place să glumesc. Am spus o dată una bună, pe socoteala lui, de-au rîs oamenii ca la teatrul de comedie. Și m-am încărcat de doamne-ajută. A prins necaz pe mine. M-a acuzat că folosesc atelajul în interes personal și familial. Nu l-am folosit pentru mine. Am făcut diferite transporturi ba pentru unul, ba pentru altul. Dînsul însă a abuzat și mi-a luat atelajul... pe care l-a dat lui Niță Gogolea. Nu sînt răzbunător din fire și nu vreau dinte pentru dinte și ochi pentru ochi. Că dacă aș vrea asta, aș putea și eu să zic... Aș putea să mă iau după gura lumii și să spun că Niță Gogolea e finu-său și de-

aia îl pune unde e cîștigul mai mare. Dar nu zic și nu-l acuz, cu toate că mi-au ajuns la urechi unele vorbe.

Așa sînt eu. Nu spun nici o vorbă de rău, despre nimeni, pînă cînd nu sînt sigur. Că, știți proverbul : un nebun aruncă o piatră în gîrlă și pe urmă douăzeci de oameni cu mintea întregă nu pot s-o scoată. E ușor să zici că tovarășul brigadier Berechet i-a pus două zile-muncă mai mult Ioanei, pentru că i-a zîmbit dulce. Dar trebuie să te gîndești la urmări. Să nu te pripești ! Să nu-l învinuiești pe om de cine știe ce și pe urmă să vezi că te-ai înșelat, cum a făcut tovarășul președinte, cînd mi-a luat atelajul. Parcă eu n-aș putea să zic că Mihai Berechet se uită numai în gura președintelui ? Că dacă spune președintele : „păcura e albă”, Berechet bate din palme și zice : „Așa e, tovarășe ! Dacă zici dumneata că e albă, nu poate fi altfel !”

M-am dus la el și m-am plîns că președintele mi-a luat atelajul. În loc să puie o vorbă bună, că mă știe de cînd eram copii și furam amîndoi porumb să dăm la cai, nici nu s-a uitat la mine. Ba

m-a luat la rost, că de ce așa și pe dincolo ! Aș putea să spun că șeful meu de brigadă nu vrea să asculte durerile oamenilor. Nu-i zic însă nici asta, că s-ar putea să fie cauze obiective...

Aș putea să-l mai învinuiesc pe Mihai Berechet, că într-o noapte a dus acasă trei coșuri de știuleți. Nu zic nici asta, că n-am dovezi. Și, cu toate că, vorba ceea : dacă nu faci foc nu iese fum, îi somez pe cei care au răspîndit acest zvon, să ia cuvîntul aici și să spună : ce e adevărat și ce e minciună ? Nu dă nici un nume. Cei care au clevetit să aibă curaj și să ia taurul de coarne. Să vorbească în adunare să nu mai șoșotească pe la colțuri. Că așa cum am mai spus, și eu aș putea să zic...

M. ZAHARESCU

EPIGRAMĂ

Unui burlac

Fără a ironiza
Îți cer o părere :
Cînd vei aseleniza
In luna de ... miere ? ! ?

Titu GHEORGHIU
corespondent

— Neaaa, Joiana !!! Nu vezi că-i Fana ?

Desen de T. PALL